

(Код ЄДРПОУ 37924657)

Вих. № 4551-16/03
від 16.03.2018р.

В.о. Голови Державної
фіскальної служби України
п. ПРОДАНУ М.В.

Шановний Мирославе Васильовичу!

Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо успіхів у професійній діяльності.

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ), яка об'єднує переважну частину банківського сектору України, звертається до Вас з проханням надати роз'яснення з метою врегулювання проблемних питань, що виникають у банківських установ при здійсненні операцій зберігання та торгівлі облігаціями внутрішньої державної позики (далі - ОВДП) із фізичними особами.

Відповідно до пп. 164.2.9 п. 164.2. ст. 164 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) до оподаткованого доходу фізичної особи включається інвестиційний прибуток від проведення операцій з цінними паперами, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, крім доходу від операцій, зазначених у пп. 165.1.2, 165.1.40 і 165.1.52 п.165.1 ст.165 цього Кодексу.

Так, згідно ст. 165 ПКУ всі доходи фізичних осіб від операцій з державними цінними паперами (до яких згідно пп. 14.1.44¹ відносяться і ОВДП) звільнені від оподаткування податком на доходи фізичних осіб, а саме:

- сума доходів, отриманих платником податку у вигляді процентів, що нараховані на державні цінні папери, емітовані центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику (пп. 165.1.2 ПКУ);

- інвестиційний прибуток від операцій з державними цінними паперами, емітованими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з урахуванням курсових різниць (пп. 165.1.52 ПКУ).

Відповідно до положень п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ тимчасово, до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України, встановлюється військовий збір.

При цьому, згідно пп. 1.7 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ звільняються від оподаткування військовим збором доходи, що згідно з розділом IV ПКУ не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб, крім доходів, зазначених, зокрема у пп. 165.1.2 та 165.1.52 ПКУ.

Таким чином, доходи фізичних осіб від операцій з державними цінними паперами у вигляді процентів та інвестиційного прибутку звільнюються від оподаткування податком на доходи фізичних осіб, але підлягають оподаткуванню військовим збором.

Відповідальними за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) військового збору до бюджету, згідно пп. 1.5. п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ, є особи, визначені у статті 171 цього Кодексу, зокрема (пп. 171.2ПКУ):

- податкові агенти - для оподатковуваних доходів з джерела їх походження в Україні;

- платники податку - для іноземних доходів та доходів, джерело виплати яких належить особам, звільненим від обов'язків нарахування, утримання або сплати (перерахування) податку до бюджету.

Враховуючи те, що доходи фізичних осіб від операцій із державними цінними паперами звільнені від оподаткування податком на доходи фізичних осіб, ПКУ не визначає податковими агентами банки, що надають посередницькі послуги з торгівлі державними цінними паперами (в т.ч. брокерські) та/або здійснюють виплату процентних доходів за такими цінними паперами (як депозитарна установа).

Крім того, пп.170.2.9 п.170.2 ПКУ, який встановлює порядок оподаткування інвестиційного прибутку фізичних осіб, чітко звільняє професійного торговця цінними паперами, включаючи банк, від виконання функцій податкових агентів (всіх без виключення) при наданні послуг фізичним особам при здійсненні операції з цінними паперами, визначеними у пп. 165.1.52 п. 165.1 ст. 165 ПКУ.

Також, банківські установи не є податковими агентами і у випадку здійснення перерахування фізичним особами процентних доходів за державними цінними паперами, виплати яких здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, оскільки:

- при здійсненні виплат процентних доходів за державними цінними паперами банки виконують виключно функції обслуговуючих банків та не є особами, що здійснюють нарахування та виплату доходу;

- такі доходи звільнені від оподаткування згідно пп. 165.1.2. п. 165.1 ст. 165 ПКУ.

Відповідно до пп. 176.2 ст. 176 ПКУ, особи, які відповідно до цього Кодексу мають статус податкових агентів, зобов'язані:

а) своєчасно та повністю нараховувати, утримувати та сплачувати (перераховувати) до бюджету податок з доходу, що виплачується на користь платника податку та оподатковується до або під час такої виплати за її рахунок;

б) подавати у строки, встановлені цим Кодексом для податкового кварталу, податковий розрахунок суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, а також суми утриманого з них податку до контролюючого органу за місцем свого розташування. Такий розрахунок подається лише у разі нарахування сум зазначених доходів платнику податку

податковим агентом протягом звітного періоду. Запровадження інших форм звітності із зазначених питань не допускається;

в) подавати на вимогу платника податку відомості про суму виплаченого на його користь доходу, суму застосованих соціальних податкових пільг та суму утриманого податку;

г) подавати контролюючому органу інші відомості про оподаткування доходів окремого платника податку в обсягах та згідно з процедурою, визначеною цим розділом та розділом II цього Кодексу;

г) нести відповідальність у випадках, визначених цим Кодексом.

Таким чином, доходи, отримані фізичними особами - резидентами у вигляді інвестиційного прибутку та процентів від операцій з державними цінними паперами, зокрема, облігаціями внутрішніх і зовнішніх державних позик, емітованих Міністерством фінансів України не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку, тобто не оподатковуються податком на доходи фізичних осіб, але підлягають оподаткуванню військовим збором.

При цьому, банківські установи, які надають послуги професійного торговця цінними паперами, при здійсненні операцій з такими цінними паперами та/або здійснюють виплати процентів, як обслуговуючі банки, не є податковими агентами та не виконують функцій, визначених п. 176.2 ст. 176 ПКУ.

Фізичні особи, що отримують визначені вище доходи, зобов'язані самостійно подати річну декларацію про майновий стан і доходи у встановленому порядку та самостійно до 1 серпня року, що настає за звітним, сплатити суму податкового зобов'язання, зазначені в поданих ними податкових деклараціях.

Враховуючи вищевикладене, просимо надати роз'яснення з викладених в даному запиті питань та підтвердити наведену позицію.

Сподіваємось на подальшу плідну співпрацю та зворотній зв'язок.

З повагою

Виконавчий директор

Олена Коробкова

*Вик Косточкіна О.А.
(044)300-10-15*